

Förslag**Kommunal författningssamling för
Stockholm**

Utgiven av stadsledningskontoret

2017:XX**Arbetsordning för Stockholms kommunfullmäktige**

Kommunfullmäktiges beslut den
(Utl)
(Ersätter Kfs 1999:25)

Utöver det som föreskrivs om kommunfullmäktige i lag eller annan författning gäller bestämmelserna i denna arbetsordning.

Antalet ledamöter**1 §**

Kommunfullmäktige har 101 ledamöter.

Antalet ersättare som ska ligga till grund för tillämpningen av bestämmelserna i vallagen ska utgöra hälften av antalet platser som varje parti får i kommunen.

Presidium**2 §**

De år då val av kommunfullmäktige har ägt rum i hela landet väljer fullmäktige vid sitt första sammanträde för löpande mandatperiod en ordförande samt en förste och en andre vice ordförande (presidium).

Om ordföranden eller någon av vice ordförandena avgår som ledamot eller från sin presidiepost, bör fullmäktige så snart som möjligt välja en annan ledamot i den avgångnes ställe för återstoden av tjänstgöringstiden.

Tills presidievalen har förrättats tjänstgör som ordförande den som varit ledamot i fullmäktige längst tid (ålderspresidenten). Om flera ledamöter har lika lång tjänstgöringstid som ledamot ska den äldste av dem vara ålderspresident.

Om samtliga i presidiet är förhindrade att fullgöra uppdraget ska ålderspresidenten utöva ordförandeskapet till dess tillfällig ordförande utsetts.

Presidiets uppgifter**3 §**

Presidiet har de uppgifter som framgår av kommunallagen och fullmäktiges arbetsordning.

Presidiet bereder frågor och ärenden om ansvarsfrihet och anmärkning.

Om fullmäktige inte beslutar annat bestämmer ordföranden om remiss av revisionsberättelse enligt kommunallagen och inhämtar vid behov förklaring enligt kommunallagen.

Presidiet bereder ärendet om revisorernas budget och ärendet om S:t Eriksmedaljörer.

Presidiet har rätt att närvara vid kommunstyrelsens sammanträden.

Kommunfullmäktiges ordförande deltar i planeringen av fullmäktigeåret, har dialog med gruppledarna och med ordföranden i revisorskollegiet och ordförandena i revisorsgrupperna.

Kommunfullmäktiges ordförande är värd vid statsbesök, höga officiella och vissa protokollära besök.

Kommunfullmäktiges ordförande, förste vice ordförande och andre vice ordförande turas om att stå för värdskapet vid Stockholms stads officiella mottagningar för gästande kongresser och konferenser.

Presidiet representerar staden vid mottagningar på utländska ambassader och konsulat i Stockholm.

Tid och plats för sammanträdena

4 §

Första sammanträdet under mandatperioden hålls den 15 oktober eller första måndagen därefter. Vid detta sammanträde och därefter senast i oktober varje år bestämmer kommunfullmäktige dagar för det kommande årets sammanträden.

Ett extra sammanträde hålls på den tid som ordföranden bestämmer efter samråd med vice ordförandena.

En begäran om ett extra sammanträde ska göras skriftligen hos ordföranden och ska innehålla uppgift om det eller de ärenden som önskas behandlade på det extra sammanträdet.

Om det föreligger särskilda skäl för det, får ordföranden efter samråd med vice ordförandena ställa in ett sammanträde, ändra dag, tid eller plats för sammanträdet.

Om ordföranden beslutar att ett sammanträde ska ställas in eller att dagen eller tiden för ett sammanträde ska ändras, låter ordföranden snarast underrätta varje ledamot och ersättare om beslutet. Uppgift om beslutet ska snarast och minst en vecka före den bestämda sammanträdesdagen anslås på kommunens anslagstavla.

Kommunfullmäktiges sammanträden hålls i Rådssalen i Stockholms Stadshus.

Annonsering av sammanträden

5 §

Ärende om budget för kommande år ska annonseras och ordförande kan dessutom bestämma att visst annat ärende ska annonseras.

Kommunstyrelsen får besluta om i vilka tidningar annonsering ska ske efter kommunfullmäktiges presidiums beredning av ärendet.

Fråga om att helt upphöra med annonsering i samtliga tidningar, eller återuppta annonsering i de fall beslut om upphörande har fattats, ska underställas kommunfullmäktige för beslut.

Fortsatt sammanträde

6 §

Om fullmäktige inte hinner slutföra ett sammanträde på den utsatta sammanträdesdagen, kan fullmäktige besluta att förlänga tiden för sammanträdet.

Fullmäktige kan också besluta att avbryta sammanträdet och att hålla

fortsatt sammanträde en senare dag för att behandla de ärenden som återstår. I ett sådant fall beslutar fullmäktige också när sammanträdet ska fortsätta.

Om sammanträdet ska fortsätta inom en vecka behöver någon ny kungörelse inte utfärdas. Ordföranden låter underrätta de ledamöter och ersättare som inte är närvarande om tiden för det fortsatta sammanträdet.

Handlingar till sammanträden

7 §

Kallelse med föredragningslistan distribueras minst en vecka före sammanträdet. Sammanträdeshandlingarna, i den omfattning ordföranden bestämmer, bör distribueras senast tisdagen före sammanträdet. Tillägg till föredragningslistan bör distribueras senast torsdagen före sammanträdet.

Inkallande av ersättare

8 §

En ledamot, som är hindrad att delta i ett helt sammanträde eller i en del av ett sammanträde, ska snarast anmäla det till kommunfullmäktiges och kommunstyrelsens kansli (KF/KS kansli). Ordföranden låter kalla in den ersättare som står i tur att tjänstgöra. Efter överenskommelse med ordföranden kan ett parti kalla ersättare på ordförandens ansvar.

Om en ledamot utan att ha anmält det uteblir från ett sammanträde eller hinder uppstår för en ledamot att fortsätta delta i ett pågående sammanträde, kallar berört parti in den ersättare som är tillgänglig och som står i tur att tjänstgöra.

Det som sägs om ledamot gäller också för ersättare som kallas till tjänstgöring.

Ordföranden bestämmer när en ledamot eller ersättare får börja tjänstgöra under ett pågående sammanträde. Bara om det föreligger särskilda skäl bör tjänstgöring påbörjas under pågående handläggning av ett ärende.

Ledamot som avbryter sin tjänstgöring ska anmäla det till närvarohanteringen i Rådssalen.

Kontroll av närvaro (upprop)

9 §

En lista som visar de ledamöter och ersättare som tjänstgör ska finnas tillgänglig under hela sammanträdet.

Ordföranden kontrollerar närvaron före behandlingen av beslutsärenden.

Ordföranden kontrollerar också närvaron i början av varje ny sammanträdesdag, vid fortsatt sammanträde och när ordföranden anser att det behövs.

Ledamot och tjänstgörande ersättare som infinner sig efter det att uppropet har avslutats, ska anmäla sin ankomst till närvarohanteringen i Rådssalen.

Protokollsjusterare m.m.

10 §

Ordföranden bestämmer tid och plats för justeringen av protokollet från sammanträdet.

Fullmäktige utser två ledamöter, normalt förste och andre vice ordförande, att tillsammans med ordföranden justera protokollet.

Om två eller flera ledamöter har fungerat som ordförande under ett sammanträde ska det framgå vem som har fungerat som ordförande vid vilka beslut.

Fullmäktige får besluta att en paragraf i protokollet ska justeras omedelbart.

Motioner

11 §

En motion ska vara skriftlig och motionärens/motionärernas namn ska framgå. En motion får inte ta upp flera ämnen av olika slag.

En motion väcks av ledamot antingen genom att den lämnas till KF/KS kansli eller genom att den lämnas till ordföranden under sammanträdet.

Ersättare får väcka motion endast vid sammanträde, då ersättaren tjänstgör.

Kommunstyrelsen ska årligen i juni och december för fullmäktige redovisa de motioner som väckts för ett år sedan och som kommunstyrelsen inte har behandlat.

Ordning för behandling av ärenden

12 §

Fullmäktige behandlar beslutsärenden i den ordning de tagits upp i kungörelsen. Fullmäktige kan dock besluta om ändring av ordningsföljden.

Ordföranden bestämmer när under ett sammanträde ett ärende ska behandlas som inte finns med i kungörelsen.

Oavsett ordningen i kungörelsen behandlas interpellationer och frågor normalt mellan klockan 16.00 och 18.00. Behandlingen av interpellationer inleds normalt kl. 16.00 och behandlingen av frågor inleds normalt kl. 17.00. I mån av tid fortsätter behandlingen av interpellationer efter behandlingen av frågor. Interpellationer och frågor kan också i mån av tid behandlas efter beslutsärendena.

Kontroll av fullmäktiges beslutsförhet (närvarokontroll) och behandlingen av beslutsärenden inleds normalt kl. 18.00.

Fullmäktige får besluta att avbryta handläggningen av ett ärende under ett sammanträde för att återuppta det senare under sammanträdet.

Talarordning och talartider

13 §

Talare får ordet i den ordning de anmält sig och blivit uppropade.

Finansborgarrådet (ordföranden i kommunstyrelsen) samt borgarråd, inom sitt föredragningsområde, får på begäran ordet före annan talare (företrädesrätt).

Ordföranden får ge talare ordet för replik och kontrareplik om en minut. Replik kan endast begäras under ett anförande och ska innebära en sakupplysning eller rättelse med anledning av anförandet. Replik medges också till ledamot som är direkt omnämnd i anförandet.

Ordföranden ger ordet för kontrareplik endast under replik och enbart till föregående talare.

Vid behandling av budgeten har föredragande borgarråd vid behandlingen av sin rotel samma rätt till företräde som finansborgarrådet.

Motionär får vid behandling av sin motion, före andra ledamöter, inleda överläggningen om motionären begär det. Om flera motionärer tillsammans väckt motionen får den inleda som motionärerna enats om, om motionären begär det. Föredragande borgarråd har dock sedvanlig företrädesrätt om vederbörande så önskar.

Talartider framgår av bilaga. Överenskommelse kan träffas om andra talartider, t ex vid budgetdebatten.

Ordning vid sammanträden

14 §

Om någon i sitt yttrande avlägsnar sig från ämnet och inte efter tillsägelse av ordföranden rättar sig, får ordföranden ta ifrån talaren ordet. I övrigt får ingen avbryta en talare under dennes anförande.

Ordföranden kan utvisa den som uppträder störande och inte rättar sig efter tillsägelse.

Uppstår oordning som ordföranden inte kan avstyra, får ordföranden ajournera eller upplösa sammanträdet.

Rådssalen

15 §

Under fullmäktiges sammanträden får endast borgarråd, ledamöter, tjänstgörande ersättare, den som har rätt att delta i överläggningen vid behandling av visst ärendet (t.ex. revisorer vid behandling av revisionsberättelsen och årsredovisningen) och tjänstgörande personal vistas i Rådssalen.

Ersättare som inte tjänstgör hänvisas till åhörarläktaren.

Personal som inte tjänstgör hänvisas till främlingsläktaren eller åhörarläktaren.

Press, där inte fullmäktiges ordförande beslutat annat, hänvisas till pressläktaren.

Förslag till beslut

16 §

När fullmäktige har förklarat överläggningen i ett ärende avslutad, går ordföranden igenom de förslag till beslut som har framställts under överläggningen och kontrollerar att de har uppfattats rätt. Ordföranden befäster genomgången med ett klubbslag. Därefter får inte något förslag till beslut ändras eller återtas, om inte fullmäktige enhälligt beslutar det.

Om ordföranden anser att det behövs, ska den ledamot som framställt ett förslag till beslut, lämna det skriftligt enligt ordförandens instruktioner.

Deltagande i beslut

17 §

En ledamot som avser att avstå från att delta i ett beslut, ska anmäla det till ordföranden, innan beslutet fattas.

En ledamot som inte har anmält att den avstår anses ha deltagit i beslutet, om fullmäktige fattar beslutet med acklamation.

Omröstningar

18 §

Vid öppen omröstning avges rösterna elektroniskt (via voteringsanläggning) eller efter upprop.

Sedan omröstningen avslutats, befäster ordföranden detta med ett klubbslag. Därefter får ingen ledamot avge sin röst. Inte heller får någon ledamot ändra eller återta en avgiven röst efter klubbslaget.

Om oenighet uppstår om resultatet av en öppen omröstning, ska en ny omröstning genomföras omedelbart.

19 §

En röstsedel som avlämnas vid en sluten omröstning ska uppta så många namn som valet avser och vara omärkt, enkel och sluten.

En röstsedel är ogiltig

1. om den upptar namnet på någon som inte är valbar
2. om den upptar flera eller färre namn än det antal personer som ska väljas
3. om den upptar ett namn som inte klart utvisar vem som avses.

Det som sagts nu gäller inte vid val som sker med tillämpning av proportionellt valsätt. För sådana val finns särskilda föreskrifter i lag.

Reservation

20 §

Ledamot som har reserverat sig mot ett beslut och vill motivera reservationen, ska göra det skriftligt. Motiveringen ska lämnas till sekreteraren senast dagen före den tidpunkt som har fastställts för justeringen av protokollet.

Om reservationen avser ett beslut där fullmäktige dessutom beslutat att omedelbart justera paragrafen över beslutet ska ledamoten lämna motiveringen till presidiet samma dag som beslutet fattas.

Interpellationer och frågor

21 §

Interpellationer och frågor får endast ställas till borgarråd med föredragningskyldighet. Interpellationer och frågor får besvaras även om antalet närvarande är lägre än vad kommunallagen föreskriver om beslutsförhet.

En interpellation ställs av ledamot till namngivet borgarråd.

En ersättare får lämna in en interpellation under ett sammanträde, om ersättaren tjänstgör vid sammanträdet.

En interpellation ska vara skriftlig och interpellantens namn ska framgå. Interpellationen ska avse ämnen som hör till fullmäktiges, en nämnds eller i förekommande fall en fullmäktigeberednings handläggning.

I samma interpellation får inte frågor av olika beskaffenhet behandlas.

Interpellationen bör inges till KF/KS kansli senast fem dagar före det sammanträde vid vilket ledamoten avser att ställa den. Interpellationen distribueras till kommunfullmäktige före sammanträdet.

En interpellation bör besvaras senast under det sammanträde som följer närmast efter det att interpellationen ställdes.

Ett svar på en interpellation ska vara skriftligt och distribueras till fullmäktige. Den ledamot som ställt interpellationen bör få del av svaret senast tre dagar före den sammanträdesdag, då svaret ska lämnas.

En ersättare som ställt en interpellation får delta i överläggningen då svaret på interpellationen behandlas bara om ersättaren tjänstgör vid det tillfället.

Fullmäktige beslutar utan föregående överläggning om en interpellation får ställas.

En fråga ställs av ledamot eller tjänstgörandet ersättare eller borgarråd (från oppositionen) till namngivet borgarråd.

En fråga ska ställas muntligen men anmälas med rubrik (ej enbart ämne) vid sammanträdet.

Fullmäktige beslutar utan föregående överläggning om en fråga får ställas och behandlar frågorna i tur och ordning efter partistorlek om inte annat beslutas.

När en fråga behandlas får bara frågeställaren och svarande borgarråd delta i överläggningen.

Frågor som fullmäktige inte hinner behandla utgår.

Yttranderätt vid sammanträdena

22 §

Kommunens revisorer får delta i överläggningen när fullmäktige behandlar revisionsberättelse och årsredovisning.

Ledamot av revisorskollegiet får delta i överläggningen, när fullmäktige behandlar ett ärende som berör revisorernas egen förvaltning.

Borgarråd som inte är ledamot eller tjänstgörande ersättare i fullmäktige får delta i överläggningen vid behandlingen av beslutsärenden och motioner, i överläggningen vid behandling av interpellationer och ställa frågor.

I övrigt beslutar fullmäktige i vilken utsträckning andra än ledamöter och tjänstgörande ersättare ska ha rätt att delta i överläggningarna.

Expediering

23 §

Ordföranden eller någon av vice ordförandena undertecknar och sekreteraren kontrasignerar fullmäktiges skrivelser och de andra handlingar som upprättas i fullmäktiges namn, om inte fullmäktige beslutar annat.

Protokollet expedieras av sekreteraren.

Publicering

24 §

Protokollet publiceras på/via kommunens webbplats.

Förvaring av protokoll och handlingar

25 §

Kommunfullmäktiges protokoll och handlingar förvaras på kommunfullmäktiges och kommunstyrelsens kansli innevarande år och därefter i Stadshusets arkiv inför leverans till Stockholms stadsarkiv.

Valberedning

26 §

På det första sammanträdet med nyvalda fullmäktige väljer fullmäktige en valberedning för löpande mandatperiod, bestående av nio ledamöter och lika många ersättare. Bland ledamöterna väljer fullmäktige samtidigt och för samma tid en ordförande och en vice ordförande.

Valberedningen ska lägga fram förslag i alla valärenden som fullmäktige ska behandla med undantag av valen av fullmäktiges presidium, valberedning, kommunstyrelse, ordförande och vice ordförande i kommunstyrelsen samt borgarråd. Fullmäktige kan dock besluta att förrätta även ett annat val utan föregående beredning. I den mån kommunstyrelsen så beslutar ska valberedningen dessutom upprätta förslag i hos styrelsen förekommande valärenden.

Valberedningen bestämmer själv sina arbetsformer.

Valberedningens skriftliga och eventuella skiljaktiga meningar delas ut till kommunfullmäktige vid sammanträdet början. Förslagen får inte följas av annat yttrande.

Sekreterare

27 §

Stadssekreteraren tjänstgör som kommunfullmäktiges sekreterare. Vid stadssekreterarens förfall utser ordföranden sekreterare efter samråd med stadssekreteraren.
